ANUL IV No. 924 — A DOUA EDITIUNE — MARȚI 20 DECEMBRE (1 IANUARIE) 1888

NUMERUL 15 BANI NUMERUL

ABONAMENTELE

INCEP LA 1 SI 16 A FIE-CAREI LUNI SI SE PLATESC TOT-D'A-UNA INAINTE

In Bucuresci: La casa Administrațiunei.
In Tara: Prin mandate postale.
Pentru 1 an 40 lei, 6 luni 20 lei, 3 luni 10 lei.
In Streinetate: La toate officiele postale din Uniune, prin mandate postale.
Pentru 1 an 50 lei, 6 luni 25 lei.

MANUSCRIPTELE NU SE INAPOIAZA

REDACȚIUNEA
No. 3,—Piatza Episcopiei,—No. 3

EPOCA

APARE IN TOATE ZILELE DE LUCRU

NUMERUL 15 BANI NUMERUL

ANUNCIURILE

DIN ROMANIA SE PRIMESC DIRECT LA ADMINISTRATIA ZIARULUI

La Paris: Agence Havas, *Place de la Bourse, 8*
Anunciuri pe pag. IV, linia 30 bani; anunciuri si reclame pe pag. III, 2 lei linia.
LA PARIS: se găsește jurnalul cu **15 cent.** numerul, la Kioscul din Bulevardul **St. Germain, No. 84.**

50 BANI UN NUMER VECHI, 50 BANI

ADMINISTRAȚIUNEA
No. 3.—Piatza Episcopiei.—No. 3

RATIUNEA NOASTRA DE A FI

INVATATORII RURALI

VOI VENI SI ACOLO!

NATURALISAREA STREINILOR

RAPORTUL D-LUI BLARAMBERG

RATIUNEA NOASTRA DE A FI

Până acum câtă-va vreme ni se contesta nu numai raționea noastră de a fi, dar chiar legalitatea titlului în virtutea căruia existăm.

Am răspuns atunci la toate argumentele ce tindeaŭ a dovedi că avem la cârmă un guvern personal și inconstituțional.

Atât însă nu era suficient Or-ce guvern are datoria de a fi guvern constituțional; însă pentru a 'și justifica presența la putere, un guvern trebue să justifice că el represintă sentimentele majorității țerei la un moment dat, că el corespunde necesităților situațiunei actuale, că el are putința de a realisa reformele pe care țara le așteaptă de la dênsa.

Și aceste merite încep astă-zi a ni se recunoaște până la un oare-care punt chiar de adversarii noștrii.

Ca dovadă luăm numai ultimul articol apărut în capul ziarului *Lupta*.

Examinând situațiunea reciprocă a liberalismului și a conservatismului, d. Panu constată că «liberalismul este fracționat, trunchiat, divisat».

Cât pentru conservatorĭ, divisiunile lor nu numai că nu 'i slăbesc, dar fracțiunile care compun partidul lor, contribue și mai mult a întări pe conservatorĭ.

«Mai întâiŭ, zice d. Panu, partidul conservator, s'a mărit acum câți-va anĭ cu venirea în sînul luĭ a unuĭ element liberal, nuanța Vernescu, lucru ce nu s'a întâmplat partidului liberal. Acel element a rămas și face parte constitutivă din corp».

Cât pentru fracțiunea junimistă a partidului conservator, iată ce zice d. Panu despre acțiunea ei:

«Este drept că junimiștii s'aŭ desfăcut iarăși cu câți-va anĭ în urmă de conservatorĭ. Dar ia să vedem pentru ce și cum s'aŭ despărțit. Junimiștĭ nu s'aŭ despărțit de conservatorĭ pentru ca grupându-se aparte să se rezeme pe opinia publică, pe staturile societățeĭ, așa în cât să caute a mărgini influența partidului conservator, a'ĭ lua o parte din aderenți, convertindu'ĭ la junimism. Junimiștiĭ nu aŭ avut în opinia publică față cu conservatoriĭ acea acțiune disolventă de propagandă dăunătoare, cum aŭ avut liberali-disidenți, radicali și socialiști. Aceste grupurĭ constituindu se aŭ luat de multe orĭ terenul de sub picioarele națională'or liberalĭ.

«Deci desunirea junimiștilor de conservatorĭ nu a adus nici a putut să aducă acelŭ prejudiciŭ pe care grupurile nouĭ eșite din sînul partidului liberal l'aŭ adus acestuia».

Intru cât privește puterea reformatoare a liberalilor și conservatorilor d. Panu constată, că pe când acea putere s'a slăbit la liberalĭ din causa divisiunilor lor, că pe când grupurile eșite din sînul partidului liberal precum disidenți, radicali și socialiști aŭ luat terenul de sub picioarele liberalilor, la conservatorĭ din potrivă, diferitele fracțiunĭ ce compun partidul lor aŭ contribuit numaĭ să întărească acțiunea lor reformatoare și să se îndemne uni pe alți spre reforme.

Reproducem aci însuși cuvintele d-luĭ Panu cu toate reservele și restricțiunile pe care nu le împărtășim.

«Junimiști din contra aŭ făcut mare bine conservatorilor, fără de voia lor și împinși de împrejurărĭ».

«In adevĕr ajunși la putere, eĭ aŭ avut priceperea de a striga *reforme, reforme*. In realitate reformele lor nu sunt mare lucru, dar în fine tot sunt ceva».

«De altă parte, conservatorĭ simt situațiunea lor, eĭ înțeleg că trebuesc să fie reformatorĭ... Conservatorĭ sunt împinși de junimiștĭ pe calea inovațiilor. Cu cât junimiștĭ, pentru a se deosebi de conservatorĭ, se arată mai reformiști, cu atâta conservatorĭ, pentru a nu părea în fața țereĭ că nu voesc reforme, sunt nevoiți să le accepteze»...

Ca concluzie la toate cele ce preced, d. Panu zice:

«Prin urmare cu acest mijloc, acusarea cea mai puternică ce se aducea conservatorilor începe a slăbi, cel puțin nu mai are acea putere irezistibilă pe care o avea cu șase luni în urmă».

«Iată de ce situația partiduluĭ conservator *pentru moment*, notați că zic *pentru moment*, este mai bună de cât a tuturor grupurilor din câmpul opus».

Noĭ acceptăm conclusia d-luĭ Panu, chiar cu reserva de la sfârșit: că *pentru moment*, situația partidului conservator este cea mai bună.

Căci nu ne îndoim că peste un timp oare care, dupe ce vor fi realisat ideile în numele cărora aŭ venit la putere, conservatoriĭ își vor slei forța lor reformatoare și vor fi siliți să cedeze locul altora.

Mai mult; acel moment venit, noĭ ceĭ d'âmtâiŭ vom cere ca conservatoriĭ să se retragă de la putere, spre a nu se discredita precum s'a discreditat partidul liberal și spre a căpăta forțe nouĭ în opositiune.

Până atunci fie-ne permis a justifica presența noastră la putere prin faptul că situațiunea noastră este mai bună *pentru moment*, de cât a tuturor grupurilor din câmpul opus, și fie-ne permis a spune liberalilor, că, lăsând la o parte recriminațiunile inutile, să facă bine să 'și regulieze situațiunea lor reciprocă, să pue capĕt certurilor lor de familie și să expue țereĭ programul în numele caruia pretind să ne moștenească.

TELEGRAME

AGENTIA HAVAS

Paris, 30 Decembre.

Știrea care atribue d-luĭ Floquet intențiunea de a-și pune candidatura la 27 Ianuarie în contra generalului Boulanger este desmințită.

Sofia, 30 Decembre.

Inchiderea sesiunii Sobranieĭ s'a făcut azĭ.

Principele a mulțumit deputaților pentru lucrările săvârșite de dînșiĭ.

Principele a fost foarte aclamat.

Belgrad, 30 Decembre.

Scupcina s'a deschis printr'un ukaz regal pe care l'a citit președintele consiliului.

D. Tausonovici, radical, a fost ales președinte, iar d. Rista Popovici, de asemene radical, vice președinte cu o imensă majoritate.

Candidații liberalilor aŭ întrunit 96 voturi, iar șeful grupului radical-disident 3 voturi numaĭ.

Aceste resultate aŭ fost primite cu o satisfacție generală.

Pretutindeni ordinea și liniștea sunt perfecte.

Paris, 30 Decembre.

Ziarul oficial publică numirea d-luĭ de Coutouly, ministru al Franciei la București, la gradul de ofițer al Legiunei de onoare.

INVEȚATORII RURALI

Suntem fericiți să constatăm că cu toate greutățile bugetare d. Maiorescu, ministrul cultelor și instrucțiunei publice, a ținut seamă de dorința Camereĭ și a trecut în bugetul anuluĭ viitor pentru toți învețătoriĭ ruralĭ salariul de 90 leĭ lunar.

In adevĕr să știe că până astă-zi în contra legeĭ care ficsează un salariŭ uniform pentru membriĭ corpuluĭ didactic după categoriĭ, de învețătorĭ ruralĭ, institutorĭ urbanĭ, profesorĭ de gimnaziĭ etc. salariul nu era egal pentru toți și uniĭ se bucurau de salariul legeĭ mai noĭ pe când alțiĭ nu primeaŭ de cât un salariŭ meschin după legea de la 1864.

In contra acestuĭ arbitrar colectivist s'a ridicat cu drept cuvênt inteligentul deputat sătean de la Argeș d. Dobrescu—să nu se confunde cu K. K. Dobrescu - și a interpelat pe d. Maiorescu. Ca urmare a interpelareĭ, d. Iancovescu a luat inițiativa uneĭ propuneri ca să se roage ministru să aplice legea Aceasta propunere, iscălită de d nii Iancovescu, Moise Pacu și Dobrescu de la Argeș și de un mare numĕr de deputați, a fost trimisă la secții după ce Camera admisese urgența.

Față cu dorința Camereĭ, d. Maiorescu nici n'a mai așteptat ca propunerea să vie de la secții, și a trecut în buget suma trebuincioasa pentru ca toți învețătoriĭ să fie plătiți potrivit cu legea și cu munca lor.

Deputații colegiuluĭ III-lea îi vor fi recunoscători.

VOI VENI SI ACOLO!...

Aceĭ ce aŭ obiceiul să'și petreacă zioa în vre una din tribunele parlamentuluĭ, fie în tribuna presei, fie în cea oficială, diplomatică saŭ publică, aŭ observat, poate, că din când în când, o intrerupere cam sărată, tae cuvêntarea unuĭ orator, tocmaĭ atunci când i'i este lumea mai draga—precum zice vorba românească.

Vĕ închipuiți negreșit plictiseala unuĭ om politic cunoscut prin trecutul sĕu autoritar, căruia i se tae discursul tocmaĭ în momentul când el face un logos asupra libertățeĭ, și vĕ închipuiți mai ales cât de mare trebue să fie această plictiseală când acel ce întrerupe, amintește în treĭ cuvinte un fapt cunoscut de toată lumea.

Această întrerupere tae cu desăvîrșire tot efectul produs printr'un discurs de prima calitate și lasă adesea pe orator, fără fiștigouĭ.

Spre a nu lăsa lumea asupra impresieĭ produsă prin asemenea întreruperĭ și spre a nimici risul publiculuĭ, oratoriĭ noștriĭ când pat asemenea rușinĭ, aŭ adoptat formula urmatoare:

— *Voĭ veni și acolo!*

Voĭ veni și acolo! Adică nu perdeți răbdare domnilor, nu vĕ grăbiți să rîdeți în socoteala mea, căcĭ am să mĕ tâlmăcesc îndată.

Voĭ veni și acolo! Aceste patru cuvinte se pot compara cu un adevĕrat mesagiŭ de deschiderea Corpurilor legiuitoare din timpurile colectiviste, mesagiŭ care făgăduia multe... dar nu ținea nimic.

Spre pildă, X. are obiceiul să vorbească mereŭ despre jertfile sale în timp de cincĭ zecĭ de anĭ de viață politică, jertfe făcute pentru causa libertățeĭ. Cu lacrămĭ în ochĭ, lacrămĭ ce'ĭ înnecă glasul, el spune că 'și a expus viața pentru a da patrieĭ sale libertatea, el vorbește despre drepturile mandatarilor națiuneĭ...

De o dată se aude dintr'un colț al Camereĭ următoarea întrerupere:

— Vorbește ne mai bine despre lovitura de Stat de la 1864.

— Voĭ veni și acolo! răspunde oratorul, după ce s'a cam scârpinat în cap.

Dar discursul sĕu se cam încurcă de o dată; X începe să dea zor ca să isprăvească mai iute... și acolo tot nu vine, căcĭ nu'ĭ vine la socoteală să întoarcă foaia trecutuluĭ.

Z..are mereŭ cuvêntul cinste în gură, pentru zece parale face discursurĭ de zece ceasurĭ și arată cum Statul risipește averea publică, cum drumurile de fer ale căror rĕscumpĕrare se propune sunt ruina națiuneĭ...

— Vorbește-ne puțin de concesiunea Crawley, zice un întrerupător.

— Voĭ veni și acolo! răspunde oratorul, când întreruperea a fost făcută de un glas puternic.

Dar acolo tot nu vine!

Un liberal înfocat a luat cuvêntul spre a vorbi în contra administrațieĭ actuale a cutărui județ, unde sub-prefectul a bătut pe un cetățean, iar primarul a luat zece leĭ mită de la un contribuabil.

Tocmaĭ atunci când discursul sĕŭ atinge culmea retoriceĭ, tocmaĭ atunci când întreaga Cameră 'l ascultă—pe jumĕtate convinsă că el are dreptate, — de o dată să aude în fundul Camereĭ:

— Vorbește-ne puțin de pașalâcul d-tale.

— Voĭ veni și acolo! răspunde oratorul; dar glasul sĕŭ a început să tremure, diapazonul a scăzut și *acolo* tot nu vine.

Aș putea înmulți până mâine exemplele celor ce răspund: «Voĭ veni și acolo!» saŭ al celor ce se fac că n'aud bine de o urechie, și să mulțumesc să răspundă: «Ce ați zis?.... Cum?... Regret că n'am auzit întreruperea» și apoĭ de temere că întreruperea să nu se reproducă, îngână treĭ cuvinte și apoĭ închid gura.

Conclusiune: Ferice de oratorul care nu simte niciŏ dată nevoea să zică: «Voĭ veni și acolo!»

Aga.

NATURALISAREA STREINILOR

Ni se trimete următorul articol pe care cu plăcere îl publicăm.

Confratele nostru «Conservator» avea dreptate în articolul sĕŭ intitulat «Naturalisarea Străinilor» publicat în *Epoca* din 13/25 Decembre. Nu numaĭ modul sĕŭ de a vedea, de a cerceta și de a raționa a fost și va fi împărtășit de toți Românii adevĕrați și luminați întru cât se atinge de scopul tăcut ce 'l urmăresc mejoritatea streinilor carĭ cer naturalisarea la noĭ, dar și sfatul ce 'l dă Camerilor noastre mi se pare nemerit și bine venit. Cel ce scrie aceste rânduri de și se deosebește de onor. «Conservator» ce semnează articolul, în privința multor norme în regularea afacerilor Statului nostru, mărturisește însă că împărtășește cu totul cele zise cu privire la naturalisarea streinilor în România. E în adevĕr un pericol național a da urmare cererilor de naturalisare ce se adresează corpurilor noastre legiuitoare de mai mulțĭ anĭ. Nu numaĭ meseriile cele mai lucrative sunt apucate de streinĭ, dar chiar acele profesiuni de la care streiniĭ sunt îndepărtați prin lege încap treptat, saŭ mai bine unele revin din noŭ, în mînile streinilor. Așa este cu profesiunea de farmacist. Streiniĭ, de la 1886 încoace sunt escluși de la această profesiune. Toți însă constată că de atunci încoace Camerile noastre indigenează cu duiumul persoane streine care aduc tocmaĭ, în sprijinul cererei lor, faptul că vor să practice farmacia. Sunt farmaciĭ în câte-va orașe și târguri din Moldova esclusiv ale streinilor care — după cum constată d. dr. Felix acum un an în un raport de inspecție sanitară — nu numaĭ nu țin prăvăliele lor conform reglementelor, dar chiar eleviĭ pe carĭ îi aŭ, sunt iarăși streinĭ, saŭ ceĭ românĭ sunt numaĭ de formă, mai mult slugĭ.

Fiind dar înțeleși asupra acestor puncte capitale, urmează totuși să ne întrebăm cum trebue să procedeze comisiile de indigenat ale Corpurilor legiuitoare.

Până acum ele s'aŭ mulțumit în caz de naturalizare a streinilor cu dovezile aduse de pe la primăriile comunelor urbane, saŭ chiar rurale, cum că ei locuesc acolo de atâția anĭ și 'și plătesc regulat dările, că sunt onorabilĭ, etc. Acest act slujea și pentru dovedirea domiciliului. S'a observat însă că mare parte d n aceĭ streinĭ pretindeaŭ că nu aŭ fost niciŏ dată supuși uneĭ puterĭ streine. — Pentru cine știe rostul lucrurilor până mai deunăzĭ la noĭ cu privire la streinĭ, cunoaște însă că această afirmație era și este chiar azĭ o adevĕrată minciună. Oamenĭ carĭ trăesc de micĭ copiĭ la noĭ, eĭ și părinții lor, nu aŭ primit niciŏ dată de când avem serviciul militar obligator să se zică «români» saŭ chiar «supuși romînĭ» când a fost vorba de împlinirea datoriilor militare către țară.

Eĭ alergaŭ la cutare saŭ cutare Consulat saŭ Agenție străină destul de cunoscută și se înscriaŭ pentru un preț oare-care ca supuși neaoși ai lor. Astfel consiliele de revisie și ministerul de resbel eraŭ puși în posițiune de a scuti persoane care regulat vorbind, în alte țĕrĭ, la vîrsta de majoritate, trebuiaŭ să 'și declare formal calitatea lor și să o stabilească prin alt-fel de dovezĭ de cât simplele matricule consulare.

De ce persoanele doritoare de cetățenia română nu fac actul de opțiune pentru țara care îĭ hrănește și le dă posiții de cât după vîrsta de 30 anĭ, când sarcina serviciuluĭ militar nu maĭ li se poate cere?

De ce Statul permite închirierile de moșiĭ și alte ecarete la niște oamnĭ care nu aŭ un statut personal bine întemeiat?

Fiind fost în posiție de a cunoaște unele daraverĭ ale Statuluĭ, îmĭ permit a spune aci că cu maĭ mulțĭ anĭ în urmă o persoană oare-care se afla ca arendaș al Statuluĭ — și sunt mulțĭ de aceștia—care după ce'și a rotunjit bine averea a tulit'o peste graniță lăsând Statul răbdător de peste 160 miĭ leĭ noui.

Statul îl știa că era originar din Turcia; făcu prin urmare cercetărĭ acolo. Se află însă mai în urmă că acel individ era saŭ devenise pe timpul ședereĭ sale în România, supus grec. Il căută deci în Grecia. Resultatul a fost că omul nostru își vênduse și proprietățile însemnate ce avea în Turcia și trăia — poate acum să fi murit—în patria palicarilor îmbogățiți. Cine e vina când străinii venind în țară, usează de toate mijloacele permise și ne permise, iaŭ în arendă moșiile Statuluĭ și ale particularilor, să înavuțesc și apoĭ o iaŭ la sănă toasa cu câșturile neplătite, cu buzunarele pline și lăsând pe toți cu buzele umflate?

Cel puțin în interesul avereĭ propriĭ, Statul trebue să intervină, ne mai permițând închirierile de pământ la străinĭ care nu oferă garanții *morale, omenești* și chiar *legale* (conform cu statutul lor personal).

Se va zice că Statul, din considerația nu știŭ cărei doctrine cosmopolite, nu poate să ia mĕsurĭ garantatoare a avereĭ. Ce se va zice însă față cu casul următor:

Un individ din o țară imediat vecină cu noĭ, a venit acum treĭ-spre-zece anĭ în România; făcea negoț bun de brutărie pe rînd în mai multe orașe ale țĕreĭ. Dupe vre o treĭ saŭ patru anĭ de la sosire, se însoară cu o pământeancă fată de oamenĭ cu posiție. Ia zestre vre o 15—20 miĭ de francĭ; se stabilește în București. Rĕsboiul vine, face parale bune știute de toțĭ. In scurt, dupe 11 anĭ de căsătorie, omul nostru de acord cu frații sĕĭ, care în fie-care an veneaŭ și se duceaŭ de aci în patria lor, pune banĭ peste banĭ, cumpărând materiale pentru fabricare și neplătind nimănuĭ niciŏ chiar chiriele, și în o bună zi pleacă lăsându și nevasta în cea mai mare sărăcie. Abia dupe doĭ anĭ s'a putut dovedi că grecul nostru, — pardon, supusul otoman—plecase la patrie, se însurase din noŭ, clădise saŭ reparase biserica satuluĭ sĕŭ natal; în fine, trăia ca un burghez mulțumit de munca și posiția ce 'și făcuse. Ei bine, acest om pe care niciŏ chiar nevasta sa în timp de 11 anĭ de căsătorie nu putuse afla cu siguranță din ce sat era, niciŏ cărei anume suditențe aparținea, când s'a căsătorit la noĭ s'a dat ca născut în București, făcându-și, cum zice legea noastră actele cu martorĭ, și fiind trecut apoĭ chiar printre pământenii ce nu maĭ aŭ trebuință de naturalisare.

Aci este prin urmare în joc averea, onearea și viitorul chiar al familielor române.

Nu numaĭ deputații ar fi dar vinovați când nu ar despica bine actele și mărturiile de naționalitate ce străinii ce cer

www.dacoromanica.ro

naturalisarea pretind că sŭ, dar cetăţenii români neoşi aŭ datoria a se opune la unele fapte ca cele ce relatarăm şi a le denunţa. E inutil a mai insista asupra gravelor consecinţe a nesimţirei şi indiferenţei noastre în materie de dobândire de naţionalitate. Avem funcţionari publici, comunali, judeţeni şi ai Statului cari se scutesc azi de serviciul militar, ei cari totuşi mănânc pâinea românilor. Nu vorbesc aci de românii de origină bine dovedită; vorbesc de străini: greci, ungurĭ, ovrei, nemţi. — Nesimţirea noastră merge până acolo încât credem că ar fi o lipsă de omenie când—liberali saŭ conservatori, români cu toţii — am lăsa să se facă prin presă şi prin ajutorul autorităţilor anchete asupra statutului personal legal al cutărui primar, consilier comunal saŭ judeţan, prefect, deputat, senator şi chiar ministru, ale căror drepturĭ la naţionalitatea română nu sunt întemeiate de cât pe o avere câştigată de multe orĭ în modul descris de d. M. Cogălniceanu, saŭ pe relaţiuni sociale şi rudenii interesate.

Toţi suntem convinşi că în astă cestiune descoperim o mare bubă a corpului social românesc; să ne silim să o facem să crape cât mai curênd, căcĭ alt-fel cangrena mădularelor noastre sociale şi politice va fi peste o generaţiune un fapt îndeplinit.

Un liberal democrat

RAPORTUL

D-LUI

N. BLARAMBERG

ASUPRA

REINFIINTAREI PORTURILOR FRANCE

Culegem următoarele extracte din Raportul d-lui Blaramberg, împărţit erĭ Deputaţilor:

Domnilor Deputaţi,

Cestiunea porturilor-france nu este o cestiune nouă pentru Parlamentu român. Ea a făcut deja obiectul unor desbateri, în anii 1874, 1883 şi 1885.

Experienţa acestui regim este asemenea de mult făcută la noi, şi aceasta în decurs de o jumătate de veac.

Cum aŭ prosperat în acel lung interval cele două mari porturi ale ţĕrei; ce s'a întêmplat, în urma desfiinţărei acelui regim, v'o spune starea de decădere actuală a Galaţilor şi, până la un oare-care punct, v'o spune şi starea puţin înflorită a Brăilei; v'o spune sporirea exorbitantă a agiului în timpii din urmă; (nu dor că am pretinde că dacă aceasta e una din causele lui, ea e şi causa lui unică ;) în fine putinţa dată, unuia din Puterile vecine, de a exploata faţa cu noi situaţiunea sa privilegiată şi lipsa saŭ mai bine zis supresiunea ori-cărei concurenţe, spre a ne impune, pe de o parte, exclusiv produsele şi fabricatele sale inferioare şi de a închide, pe de altă parte, nepedepsit, ori ce debuşeŭ, exportului nostru de vite.

Iată fapte cari sar în ochĭ, cari cad sub simţurĭ, cari pot fi scutite de orĭ-ce demonstraţiune şi care se impun de la început raţiunei şi conştiinţei fie-căuia, îndată ce nu e prevenit în cestiune.

Nu voesc să încerc acest raport cu un istoric al cestiunei, istoric de altminterea deja făcut şi încă de mână de maestru, de d. Mihail Kogălniceanu, în savantul sĕŭ raport. Preferim a trămite la acea lucrare luminoasă pe toţi acei ce ar voi să cunoască această cestiune în toate amănunţimele sale, chiar cele mai meticuloase. Să amintim numai că supresiunea porturilor-france se propune pentru prima oară ca un corolar şi o concesiune de făcut Austro-Ungariei, în schimbul avantagielor ce dênsa ne acordase de a trata şi încheia direct cu noi o convenţiune de comerciŭ, la o epocă unde acest drept suveran ni se contesta.

Că legea vamală din 1874, care prevedea desfiinţarea porturilor france, subordona acea desfiinţare la construcţiunea definitivă de docurĭ, de intrepozite, de magazii generale, cu toate accesoriele lor perfecţionate, cum ele exist în porturile însemnate ale Europei şi Americei şi din minutul numai a desĕvêrşirei acelor lucrări.

Prin proiectul din 1879, presintat de guvernul d-lui I. Brătianu, se prelungeşte privilegiul pe 10 ani, când de odată vedem că acel privilegiŭ, care trebuia să dureze până la 1890, este desfiinţat de acelaşi guvern la Aprilie 1883, ca şi când el de astă dată se supunea unei lozinci. Ce este în orĭ-ce caz sigur, este că de atunci imperiul vecin a început să ne facă legea, în ceea-ce priveşte întreg comerţul nostru şi să pună tot felul de piedici exportului nostru de vite, până într'atât în cât să'l facă ilusoriŭ şi să îl suprime de fapt.

In aşteptarea desbaterilor generale, când toate opiniunile aŭ să'şi dea libera cariera şi unde fie-care din colegii noştri aŭ negreşit să aducă contingentul sĕŭ de lumini, în calitatea mea de raportor mă voiŭ ataşa la punctele esenţiale şi voiŭ căuta să pun aci numai jaloanele acelei discuţiuni.

Porturile france, după cum toţi ştiŭ, sunt acele porturi maritime saŭ fluviale, puse în afară de linia vamei, alt-fel zis porturile scutite de regimul fiscal al unei ţĕri şi în care marfurile straine pot fi introduse fără a plăti nicĭ drepturĭ de intrare, nicĭ drepturĭ de eşire.

Avantagiele acestor intreposite, acestor bălciurĭ permanente, mai ales pentru ţările agricole, pentru ţările lipsite de industrie, sunt indiscutabile.

Aceste lucrurĭ sunt, ca să zic aşa, trecute în stare de axiome.

Dacă cine-va s'ar îndoi, nu ar avea de cât să deschidă cea d'întâiŭ carte, care tratează despre materie, şi în adevĕr iată ce citim în două din ele, pe carĭ le răsfoim pe întêmplate:

«Nu se poate tăgădui, observă Pierre Larousse, utilitatea porto-francilor *pentru ţările carĭ, lipsite de industrie*, aŭ nevoe de a recurge la produse straine; aceste porturĭ, adevărate bălciuri perpetue, le permit de a se aprovisiona avantagios, fără a fi apăsate de dărĭ....»

«Fiind dat pentru un popor, observă la rêndul sĕŭ d. Maurice Block, necesitatea vămilor, considerate ca instrument de venit pentru Stat, saŭ ca instrument de protecţiune pentru industria naţională, este clar că existenţa porturilor france, într'o ţeară a cărei comerţ şi *industrie sunt considerabile* şi unde domneşte principiul egalităţei înaintea legei nu s'ar putea justifica, şi ca *regimul de intreposit* ajunge pentru toate nevoile, ca şi la toate interesele. *Dar nu este tot astfel în ţările unde industria nu este înaintată şi carĭ aŭ nevoe de mărfurile străine*; căcĭ atunci locuitorĭi acestora se pot aprovisiona avantagios în aceste bălciuri perpetue, carĭ resultă din creaţiunea porturilor-france.»

Aşa dar avantagiĭ reale şi netăgăduite în asemenea cas, şi singurul lucru care poate contrabalansa saŭ compensa acest avantagiŭ, chiar în parerea unora, este un sistem de intreposit real, care nu este de cât o modificare a sistemului porto-francurilor, o altă formă a lor.

Înţelegem dar discuţiunea şi controversa acolo unde cine-va ar avea, între aceste două sisteme, opţiunea, adică acolo unde Statul, în schimbul portofranculuĭ, ar avea de oferit traficului internaţional magazii de intreposit, docurĭ, basinuri şi toate cele-alte accesoriĭ, şi acestea nu în stare de proiect saŭ de eboşă, ci de lucrări sistematice, deja terminate şi capabile să rivalizeze cu lucrările analoage din alte porturĭ, europene, de primul ordin.

La noi nimic din toate acestea, deşi s'a făcut câte va începuturĭ de lucrări, dar şi acelea ridicule, şi carĭ se aseamănă mai mult cu jocurĭ de copiĭ, de cât cu lucrări de arta. Destul se amintim basinul artificial, început la Brăila şi unde, treĭ, patru bastimente, ceva mai marĭ, abia pot a'şi găsi locul şi încă chiar acelea mai că nu vor putea, mai adesea, evolua de cât de andaratelea; şi aceasta acolo unde există acel basin natural şi majestuos care se chiamă Dunărea, şi aceasta într'un loc depărtat şi isolat al oraşului, în mijlocul unor noroae unde cine va risca pînĕ şi vara de a se năcoli, chiar pe jos.

Obiecţiunile ce se fac porturilor france se pot resuma astfel:

1. Se strigă mai întâiŭ în contra privilegiului acordat numai unora din oraşele ţĕrei, cu exclusiunea, celor alte de a consuma produse şi marfurĭ straine, fără a plăti diversele dărĭ fiscale, pe când aceleaşi produse şi aceleaşi mărfurĭ sunt impuse la intrarea lor pe restul teritoriului;

2. Se invoacă scăderea ce va resulta de aci în veniturile noastre vamale, scădere, care se exagerează, după plac şi cu intenţiune şi fără a se ţine în seamă de compensaţiunile corelative.

3. Se pretinde că porto francurile înlesnesc contrabanda, ca şi când, o mai mare vigilenţă a impiegaţilor vamei, n'ar putea opri în giurul perimetrului unui oraş, unei zone oare-care, mărginite şi încongiurată de lucrări de apărare, aceia ce dênşiĭ aŭ pretenţiunea de a împedica, de-alungul întregului nostru masiv de munţi şi întregului mal al Dunărei, adică de la o margine la alta a ţĕrei;

4. Se invoacă neajunsurile ce regimul porto-francurilor are pentru însuşi locuitorii ce beneficiază de acest regim, de oare ce fabricatele lor fiind asimilate, cu produsele originale din alte ţĕrĭ, nu pot să intre în restul Regatului de cât achitând drepturĭ dupe tarifful de importaţiune.

Se invoacă şicanele şi vexaţiunile la carĭ erau şi puteaŭ să fie expuşi locuitorii din fudeţ şi, mai în particular, sătenii pentru micele lor cumpărături de câţi va leĭ;

5. In fine, se invoacă balanţa comerciului nostru, din anii din urma, în speranţă de a'l smulge probe că comerciul nostru a câştigat cu închiderea porturilor france.

Mulţi n'aŭ vĕzut, în propunerea noastră de reînfiinţare a porturilor france, de cât o afacere de clopotniţă. Daca am putea admite un singur moment că ei ar avea dreptate, nu subscrişiĭ, ar fi ridicat glasul lor în această cestiune.

La spatele spatele cestiunei locale, este o cestiune mare naţională, la spatele cestiunei economice este şi o cestiune mare politică: reluarea raporturilor noastre, urmate, cu Occidentul şi recâştigarea simpatielor seculare.

Privilegiul porturilor-france nu este creat în favoarea numai a consumatorilor unui oraş, căcĭ atunci am fi cei dintâi a recunoaşte că el n'ar fi legitim; dar el îmbrăţişează totalitatea interesĕlor unei ţĕrĭ, atragând în cercul sĕŭ de activitate, toate produsele solului naţional în schimbul produselor străinĕtăţei şi este şi un puternic stimulant al traficului.

Alt fel zis, faptul scutirei în ceea ce priveşte importul, care este un avantagiŭ numai local, este larg, este cu prisos compensat, de faptul resurselor şi debuşeului deschis producţiunei întregei ţĕrĭ, şi privilegiul în casul acesta n'are nimic de nedreptŭ, de oare-ce el nu este decât condiţiunea prosperărei a două mari centruri ale ţĕrei şi preţul fatal al avantagiului general ce se urmăreşte.

In ceea ce priveşte inegalitatea propriŭ zis ce resultă de aci, în profitul numai a două oraşe, răspundem că ea ţine la o împregiurare care se impune.

Nu atârnă de nimeni de a împiedica ca aceste două mari porturĭ să nu fie situate, din punctul de vedere al traficului, mai favorabil de cât cele-l'alte, dar mai ales de cât oraşele din interiorul ţĕrei. Privilegiul acesta le este acordat de natură şi nu este în putinţa nimenui de a împiedica ca ele să fie şi să rĕmână, dacă mă pot exprima aşa, ceĭ doui plămânĭ aĭ ţĕrei, cărora cine-va nu le poate suprima aerul liber, aerul respirabil, fără a condamna întregul corp ftisiei şi asfixiei.

Porto-francurile, în lipsă de docurĭ şi întreposite reale, este condiţiunea de viaţă a acestor două marĭ debuşeurĭ ale negoţului nostru fluvial şi maritim.

Şi apoĭ daca sentimentul meschin al rivalităţei şi al invidiei ar putea să'şi găsească loc în inimi româneşti, am putea să amintim că medalia are dos şi că dacă această situaţiune excepţională creză acestor oraşe privilegiĭ, le creza şi neajunsurĭ mai mult saŭ mai puţin exclusiv. Din causa contactului lor direct şi zilnic, cu toate părţile lumei, ele sunt mai expuse, ele sunt expuse a primi cele d'întâiŭ atingerile contagiunei în cas de epidemie. Mult timp chiar şi lucrul s'ar putea reînnoi; ele aŭ fost expuse în primă linie chiar la bombardari şi devastări.

Ce să zicem în privinţa pretinsei scăderi, dar mai ales a unei scăderi largi fără simţitoare compensaţiuni a venitului vamal al Statului, prin reînfiinţarea porto-francurilor?

Toţi ştiŭ ce este arta de a grupa cifrele şi că, în modul chiar de a le grupa este secretul de a le face să zică nu aceea ce e, ci aceea ce ar avea cine-va interes să fie în ele, într'un cuvênt aceea ce voeşte. Este însă ceva care nu înşeală ca simplele presumpţiuni şi calcule de probabilităţi, este realitatea lucrurilor, este simţimêntul general.

Dacă am voi cu toate acestea să ilustrăm acest raport şi cu cifre şi cu date statistice, am pune sub ochiĭ Camerei urmĕtoarele date împrumutate memoriului Camerei de comerciŭ din Galaţi:

«Din 1,534,813,581 leĭ, valoarea mărfurilor ce noi am importat din străinătate în curs de 5 ani, adică în anii 1883, 1884, 1885, 1886 şi 1887, numai de la Germania şi Austro-Ungaria, am importat în acest interval de 843,669,044 leĭ, prin urmare cu leĭ 52,524,507 mai mult de jumĕtate de cât am importat de la cele-l'alte 18 State cu care mai stăm în relaţiuni comerciale, iar în special cu aceste două State stăm la import şi export astfel:

	Import	Export
De la Germania pe acesti 5 ani.	292,203,266	9,650,798
„ „ Austro-Ungaria . . .	551,465,777	281,610,232

«Pe când de la Francia, Anglia, Belgia, Italia, Oceania, Olanda, Rusia, Portugalia, Serbia, Grecia, Ispania, Danemarca, Bulgaria, Egipt, Elveţia, Suedia şi Norvegia, Turcia şi Statele Americei, nu am importat de cât 691,144,537 leĭ, şi le-am exportat de 881,907,047 leĭ.

«Care este logica, care este resonul economic, care este în fine raţiunea politica de Stat, ca să favorisăm mărfurile Germaniei şi ale Austro Ungariei mai mult de cât ale celor-l'alte State? Daca suntem drepţi, trebue să nu facem nici o distincţiune; şi, în toate casurile, dacă este să facem o concesiune, să o facem celui puţin în profitul acelor ţĕrĭ care ne dau în schimb mărfurĭ mai multe din ţara noastră, şi acestea ar fi Francia, Engliterra, Italia şi Olanda».

Ca să arĕtăm avantagiele regimului porto-francurilor, compensaţiunile ce existenţa lor procura, în schimbul sacrificiilor, daca sacrificiŭ ar fi, ce ţara 'şi-ar impune pentru reînfiinţarea lor; de înfiinţarea ce acest regim are la noi asupra sporirei agiului, reproducem aci câte-va reflecţiuni împrumutate remarcabilului articol, publicat de unul din colegii noştri, d. Christodul I. Suliotĭ, unul din delegaţii d-v, asupra aceluiaş subiect; căcĭ el spune tot ce am avea de adaogat....

«Aurul ţĕrei s'a împuţinat, pentru că plătim în aur tot ce importăm exclusiv din unele ţĕrĭ, care nu cumpĕră nimic saŭ aproape nimic de la noi; pentru ca comerciantul din Braila şi Galaţi, fără să aibe avantagiul desfacerei repezi a mărfurilor este nevoit să plătească înainte mii de leĭ vama, şi la terminul scadenţei, să cumpere aur cu orĭ-ce preţ de la bancherii jidani, spre a face onoare poliţei; pentru că mulţimea de vase micĭ ce veneaŭ altă data pe Dunăre şi ne aduceaŭ productele ţĕrilor lor, pe care le vindeaŭ aici pe bani de aĭ noştriĭ şi plecau încărcate cu producte de ale noastre, pentru care ne lăsaŭ aur; pentru ca zic mulţimea aceea de vase, al cărei numeros personal consuma tot pe aur sunător cu sĕptĕmânile şi câte odată cu lunile în porturile noastre libere, azi nu mai vin la noi, căcĭ nu mai pot să ne aducă nimic.

In ceea ce priveşte obiecţiunea întemeiată pe înlesnirea contrabandei, nu voiŭ mai adaoga de cât un cuvênt, la ceea ce am spus, încă de la început, a se şti, că, a se retrunşa la spatele ei, spre a se refusa la o măsura aşa de utila şi salutară pentru ţara întreagă, e tot una cu a da serviciului nostru vamal un certificat de incapacitate şi săracie morală. Cât pentru prejudiţiul ce se pretinde că s'ar aduce cu aceasta reîntoarcere la regimul porturilor france industriei naţionale, să ne fie de ajuns a aminti că acelea din industriile locale, care merită interes şi solicitudine, s'aŭ născut şi aŭ prosperat, cum e aceea a fabricarei luminărilor, tocmai sub regimul porturilor france, şi că, pentru toate cele l'alte în genere, este destul de a se prevedea o înlesnire pentru constatarea oficială a proveninţei şi originei lor, pentru ca concurenţa străină să nu poată să aibă o înrîurire asupra lor, în bine saŭ în rĕŭ, de cât în măsura consumărei locale.

Acestea sunt în resumat consideraţiunile care, dupe noi, militează în favoarea restabilirei porturilor france. Nu ne rĕmâne dar de cât a aştepta ca majoritatea acestei Camere, care a dat deja atâtea probe de independenţă şi de patriotism, să încunune opera pe care a început'o, sancţionând concluziunile acestui raport şi redând astfel comerciului nostru avêntul sĕŭ de mai nainte; rechemând la viaţă două centruri principale ale ţĕrei, două marĭ porturĭ ale Românieĭ, afirmând, cutez a zice, odată mai mult, neatârnarea ţĕrei în relaţiunele ei economice şi internaţionale.

Aceasta este opiniunea majorităţei delegaţilor secţiunilor.

Minoritatea însă compusă din d-nii Protopopescu Dimitrie şi Duca George, a respins propunerea de reînfiinţare a porturilor france, reservându'şi a presinta opiniunea ei separată.

Raportor, **N. Blaramberg.**

Proect de lege

Art. 1. Porturile şi oraşele Brăila, Galaţi şi teritoriul lor, sunt declarate de porto-francurĭ şi se vor bucura în timp de 10 ani, începând de la 1 Februarie 1889 viitor, de întreaga libertate de a primi corăbiile şi mărfurile tutulor naţiunilor şi a exporta tot felul de producţiuni şi marfurĭ în franşiza în condiţiunile în care saŭ mai exercitat acest drept la epoca când aceste oraşe eraŭ recunoscute ca porto francurĭ.

Art. 2. In acest interval, guvernul va executa şi desăvârşi construcţia cheurilor, docurilor şi întrepositelor în condiţiunile raţionale şi sistematice, în care aceste clădiri şi stabilimente există în primele porturi ale Europei.

Art. 3. Un regiement de administraţiune publică va determina modul aplicaţiunei regimului porto francurilor şi va stabili natura şi cantitatea obiectelor de strictă necesitate, pentru consumaţiunea domestica ce vor putea fi scutite de dreptul de vamă la eşire din sus zisele porturi. Tot acest regiement va determina şi regulile vamale în genere de păstrat, pentru a se evita şicanele şi vexaţiunile de la barieri. Aceste reguli vor fi băsate pe un sistem de facturi şi timbre, astfel în cât orĭ-ce diferend fiscal să nu aducă întârziere şi să privească pe negustorul stabilit în oraş.

Raportor, **Nicolae Blaramberg.**

INFORMATIUNI

INTRUNIREA LIBERALILOR LA PLOESTI

Aflênd, că mai mulţi capi ai partidului venerabilului, eraŭ se plece erĭ la Ploeşti pentru a lua cuvêntul la întrunirea ce era să se ţie, în vederea candidaturei d-lui Petre Grădişteanu la colegiul al doilea de senat de acolo, ne am decis să-l urmĕm pentru a auzi discursurile lor şi a afla isprăvile lor. Din nenorocire saŭ din norocire, d. Fleva şi Dim Brătianu care eraŭ se vie şi dênşii la această întrunire, n'aŭ putut întovărăşi pe d. Petre Grădişteanu care împreuna cu deputaţi liberali K. K. Dobrescu, Negoescu şi Grigorescu aŭ plecat erĭ la 4 şi 40 la Ploeşti.

Intrunirea era fixată pentru orele 8, şi era să se ţie în sala liceului din Ploeşti, care serveşte liberalilor din acest oraş, de centru al activităţei lor politice.

De şi anunţată pentru orele 8, întrunirea nu a început de cât la 9. Lume prea puţină, vorbind de cetăţeni serioşi, căcĭ, mai întregul auditoriŭ era compus din copiĭ şi funcţionari colectivişti daţi afară din slujbă. Nu exagerăm nimic. Spunem tot adevĕrul.

La intrarea d-lui Petre Grădişteanu în sală, un cetăţean dă semna u aplauselor. D. Grigorescu apoĭ ocupă fotoliul preşedinţiei şi dupe câte-va cuvinte, prin care spune că o a doua întrunire se va ţine Mercur, acordă cuvêntul d-lui Negoescu.

D. **Chr. Negoescu**, vorbeşte mai întâiŭ de alegerile pe care le-aŭ făcut Ploeşteni în ultima vreme, lovind în colectivişti şi în acel care cu ingerinţe şi cu promisiuni de slujbe, aŭ căutat se ajunga la putere. Spune cum s'a hotărât de comitetul partidului liberal-disident candidatura d lui Petre Grădişteanu, şi cum toţi liberalii trebue se voteze pe inimicul neîmpacat al *infamei reactiuni*

Apoĭ, adresêndu-se la toţi alegĕtorii din Ploeşti, la liberali disidenţi, la liberali naţionali, ba chiar şi la conservatori, îi roaga să voteze pentru acela care va fi un controlor conştiincios, iar nu un boer, ce ar şedea pe saltea fără ca să zică o vorbă.

D. Negoescu laudă apoĭ pe d. Petre Grădişteanu, arêtêndu-i calităţile, capacitatea, conjurêndu pe cetăţeni de faţă se voteze toţi fără distincţiune de partid, pe candidatul propus de comitetul partidului liberal-disident.

Terminêndu, deputatul Prahovean dă citire unei depeşi a d-lui N. Fleva, prin care d. senator de R.-Sarat, arată că nu poate veni din causa că *un pericol ameninta finantele terei*, că e dator se stea Luni la Senat, pentru a lua parte la discuţiunea proiectului de lege pentru cele 26 milioane de bilete ipotecare.

Depeşa d-lui Fleva se sfârşeşte astfel: «Se trăiască cetatea liberalismului Ploeşti, care ţine sus drapelul liberalismului.»

Negreşit că aceste cuvinte bonbastice, provoa a aplausele adunărei.

Dupe d. Negoescu ia cuvêntul d. *Petre Grădişteanu.*

D-sa într'un discurs teatral şi plin de frase, daclamate pe diferite tonuri, arată că a fost combătut cu o mare înverşunare fiind-că a îndrăsnit să ceară de la tribună unirea tuturor liberarilor. D-sa preconiseză din noŭ această unire, dar recunoaşte că în partidul liberalaŭ fost şi *cloncani* şi *prigorii*! Această comparaţiune de sigur nu va mulţumi pe d Sănătan la al cărui sprijin a făcut apel d. Negoescu.

Apoĭ d. Grădişteanu spune ce a fost şi ce a făcut, până ce ajunse la guvernul de astă-zi, pe care îl califică de personal, inconstituţional şi anti-naţional.

D. Grădişteanu a mai găsit, că miniştrii de astă-zi voesc să descopere pe M. S. Regele, zicând, că numai el are conducerea afacerilor publice în ţară.

Arătând în sfârşit, că e bolnav şi ca atare nu mai poate continua, terminâ promiţând, că de va fi ales, va combate infama reacţiune care a început să ridice capul!....

Intrunirea era să se sfârşească, când se repede la tribună d. I. Gogălniceanu, de profesie băcan, care de şi nepregătit precum singur o spunea, a făcut un discurs plin de căldură pentru d. Grădişteanu, pe care văzându'l numai s'a cutremurat, de acel Grădişteanu, care zice el, e cunoscut de Europa întreagă!....

Mai mulţi asistenţi chemând apoĭ la tribună, pe d. K. K. Dobrescu, acesta începu să înşire clişeurile pe care le-a luvăţat pe de rost cu atâta meşteşugire, atacând pe junimişti, pe conservatorii bătrâni, pe tinerii conservatori, în cât lumea rămâsese uimită de atâta elocinţă din partea vestitului K. K.

D. Dobrescu a fost şi profet, căcĭ a zis, că azi Senatul va da vot de blam guvernului, care va cădea de sigur!

S'a observat, că în discursul sĕŭ domnu Dobrescu a făcut mai multe cacofoniĭ involuntare, ca de o pildă:

«Nu vom face ca candidatul conservator. Ne vom căsni ca calea de reforme să meargă progresând... etc. ecc.

Dupe d. Dobrescu, d. Grigorescu ridică şedinţa şi fie care se întoarce a casă.

Inainte de a termina vom arăta sălbăticia partisanilor d-lui K. K. Dobrescu care aŭ căutat să facă mii de vexaţiuni reporterului nostru.

P.

Balul de Sâmbătă seară dat la Băile Eforiei de comitetul de organizare al secţiei Române de la Expoziţia din Paris, a reuşit într'un mod strălucit.

Dă şi nu era îmbulzeală, totuşi balul a strălucit prin societatea distinsă ce 'şi dăduse întâlnire la această serbare.

Printre cei de faţă eraŭ şi d-nii general Manu, Ministru de Resbel, Alex Marghiloman, Ministru lucrărilor publice, general Florescu, Preşedintele Senatului, de Coutoully Ministru Franciei, principele G. Bibescu, colonel Algiu prefectul poliţiei Capitalei, Holban, Bobeica, Balş şi alţi senatori şi deputaţi precum şi un număr foarte mare de persoane de distincţie şi militari din toate armele.

Chioşcurile în care se vindea flori, ţigări, bilete de loterie, şi bufeturile, eraŭ ţinute de Doamnele Coralia Sevescu, Vintilă Rosetti, Troteanu, Homaire de Hell, Peretz, Alexianu, Socek, Alexandrescu, Bruzezi, Severeanu, şi domnişoarele Alex. Catargi şi Băicoyanu. Cotillionul care a reuşit într'un mod splendid şi care erea condus de Dnii Const. Manu şi Stefan Sutzo, cu multa dibăcie, a durat până la ora 4 de dimineaţă.

Rezultatul material al baluluĭ promite a fi satisfacator, şi se crede, că suma adunată va trece peste 10,000 leĭ noui.

D. Theodor Rosetti, preşedintele consiliului, a lucrat azi de dimineaţă cu M. S. Regele.

Orăşeniĭ din Alexandria, spune *Isbânda,* sunt în ajun de a înfiinţa un club. Pre cât suntem informaţi el va purta numirea de ciubul liberal-conservator. Spiritul de asociaţiune, spre cinstea lui, este foarte mult desvoltat în acest oraş. Se vede că, cu dispariţia sectei blestemată a colectivităţii, a dispărut şi vrajba dintre cetăţeni.

Ţăranul Stan Coman, ce se afla în spital în urma unei crise nervoase căpătată la Curtea cu juraţi, în momentul când a auzit verdictul Curţei ce 'l a condamnat la un an de zile închisoare, pentru participare la rĕscoale, a eşit din spital pe deplin vindecat şi a fost condus la Văcăreşti unde îşi va face pedeapsă.

Marţi 20 Decembrie se va judeca la tribunalul din Slatina, procesul oficiantului postal Barbescu, acuzat ca ar fi delapidat o suma de banĭ.

Dânsul va fi apărat de d. Angelian, din Caracal. Partea civilă va fi representată prin d-niĭ Tomescu şi Barozzi.

Acest proces presintă o importanţă foarte mare de oare-ce se va descoperi mai multe încurcături în sarcina colectivităţei.

D. Fabius, primarul oraşului Târgu-Ocna, a sosit în capitală cu însărcinarea de a negocia cestiunea proprietăţei comunei sale, în discuţie cu Statul.

D. Fabius va fi primit azi de d. ministru de interne.

Agenţia «Havas» ne aduce ştirea, că d. de Coutouly ministru Franciei la Bucureşti a fost decorat cu Crucea de ofiţer al legiunei de onoare.

Unul din scandalurile colectivităţei este şi afacerea relativă la cumpărarea capelei de la Paris

S'aŭ cheltuit *patru sute de mii leĭ* spre a se lua acolo mânastirea Domenicanilor şi a se transforma în capelă, însă până în ziua de astă-zi nu avem acolo de cât locuinţa preotului şi o cameră întunecoasă unde se face slujba bisericească într'un mod foarte sumar.

www.dacoromanica.ro

Ministrul Sturza a voit în anul trecut să se conforme planurilor stabilite, dar a fost oprit de d. Costescu-Comăneanu deputatul colectivist, care fiind stabilit la Paris și bazându-se se vede pe eminentele sale cunoștințe arhitecturale revendică drepturile de a se amesteca în treabă!

—

Comitetul societății pentru cultura și literatura română din Cernăuți, face un apel călduros către toți scriitorii din țară, rugându-i a trimite bibliotecei ce a înființat, operile și ziarelece vor apare, și ce au apărut.

CORPURILE LEGIUITOARE

CAMERA

Ședința de la 17 Decembre 1888

(Urmare)

D. **I. Oroveanu**, vorbind la cap. 23, cere ca să se ia măsuri pentru înmulțirea vagoanelor și facerea unor magazii pe la gări, unde se poată sta productele comercianților.

D. **Al Marghiloman** respunde că se a va face tot ce va fi cu putință pentru acest sfârșit.

Se votează fără discuție cap. 24-29.

D. **G. Paladi** la cap. 29 susține ca indemnitatea de locuință a direcțiunului C. F. R. să fie redusă de la 6000 la 2000 franci.

D-sa propune și un amendament în astă privință.

D. **Al. Marghiloman** susține că directorul e destul de modest plătit cu 29,000 franci în total și se miră, cum se poate cere reducerea acestei sume.

D. **M. Kocalniceanu** susține părerea d-lui Marghiloman.

Amendamentul se respinge.

Se votează fără discuțiune budgetul liniei Cernavoda-Constanța.

Proectul în total se votează cu 60 bile albe contra 7 negre.

La ora 6 1/4 ședința se ridică.

Ședința de la 18 Decembre 1888.

Ședința se deschide la ora 1 1/2 sub vicepreședința a d-lui Cozadini fiind presenți 106 d-ni deputați.

Se aprobă sumarul ședinței trecute. Se fac diferite comunicări.

D **C. Raceanu** depune o petițiune a orășenilor din Târgoviște, prin care cer să se restaureze catedrala din acel oraș.

D. **D-r. Severeanu** face o propunere cu privire la linia Cernavoda-Constanța, și prin care se cere o anchetă din partea guvernului pentru abusurile ce s'au comis de către colectiviști cu ocasia rescumpărărei acestei linie.

Se cere urgența care e admisă.

D. **C. Dobrescu** (Argeș) atrage atențiunea Camerei asupra modului cum unii deputați presintă petițiunile țeranilor care cer pământuri, și aceasta spune d. Dobrescu, se face printr'un ton amenințetor, par' că adunarea actuală n'are interes pentru cererile țeranilor.

D. Dobrescu apoi dă o mică săpuneală deputatilor care vin cu aceste petițiuni și carî posează în apărători țeranilor.

Deputatul de Argeș arată că statistica pentru acordarea pământurilor se face într'un mod abusiv.

D. **Carp** promite că va da ordinele cuvenite pentru ca statistica să se facă într'un mod regulat. Or-ce abuz se va pedepsi, adaogă d. Carp.

După o discutiune la care iau parte d-nii Cogălniceanu și Șomănescu se închide discuțiunea.

A 2^A EDITIUNE

CORPURILE LEGIUITOARE

CAMERA

Ședința de la 19 Decembre 1888

La ora 1 ședința se deschide sub președenția d-lui L. Catargi fiind presenți 112 dd deputați.

Ne fiind nici un d. ministru presenț, Camera trece în secțiuni până la ora 3.

La redeschiderea ședinței, d. Bobeica dă citire unei propuneri semnate de 70 deputați, prin care cere ca să se acorde Camerei vacanță de la 20 Decembre până la 10 Ianuarie.

D **P. Carp** cere să se pună la vot propunerea pentru prelungirea pe 5 luni a convențiunei comerciale cu Franța.

Se pune la vot fără discuție și se admite cu 128 bile albe contra 1 neagră.

Indigenatul d-lui S. Samitka se votează cu 58 bile contra 57.

— Indigenatul d-lui Ionescu (Ianoș) se respinge cu 66 voturi contra 29 pentru.

D. **Burghelea**. depune o propunere privitoare la modificarea unor articole din procedura penală, în ce privește mandatul de depunere.

D. **Gr. Tocilescu**, adresează următoarele interpelări:

1) Dacă are de gând d. ministru al instrucției să sporească salariile profesorilor de la scoalele normale de învățători.

2) Când au să înceapă lucrările pentru clădirea unui nou local al Universității de Iași.

3) Dacă guvernul are de gând să presinte un proect de lege: *a*) pentru reorganizarea magistraturei; *b*, pentru indemnizarea de către Stat a condamnaților dovediți nevinovați în urma recursului în reviziune; *c*) pentru garantarea libertății individuale.

4) Ce măsuri s'au luat în contra primarului comunei Șipotele din județul Iași, Nicu Dimitriu, pentru ilegalitățile săvârșite la alegerile comunale.

— D-nii I. C. Grădișteanu, N. Ionescu, D. Sturza și S. Andrieș își amână desvoltarea interpelărilor ce adresasera.

— Proectul de acordare a unui credit de 13,130 lei n., pe seama ministerului de externe pentru distribuirea telegramelor, se votează fără discuțiune cu 73 voturi.

— Se dă citire proectului de acordare unui credit de 200,000 lei pentru Expoziția din Paris.

D. **I. Lahovari**, spune că acest proect n'are nimic a face cu politica de partide; e vorba să se dovedească și aci, că poporul român n'a fost nici-o dată ingrat. (Aplause).

Se pune la vot.

Resultatul votului

Votanți 138.

Majoritate absolută	65
Bile albe pentru	85
« negre contra	33

Cu 81 bile contra 4 se votează creditul prin care comuna Iași cedează o parte din pământ pentru construirea liniei Vasluiu-Iași.

(Sedinta urmeaza)

SENATUL

Ședința de la 19 Decembre 1888.

Ședința se deschide la 2 ore sub președința d-lui general Florescu.

96 senatori față.

Se dă citire, în a doua lectură, propunerei senatorului Ioan Plesnilă pentru construirea unei linii ferate directe între Galați și Bârlad.

D. **Aurelian**, interpelează ministerul de Comerciu asupra înființărei de Stat a unei scoli comerciale în Ploești.

D. **V. A. Urechie**, aduce o *întrebare interpelativă* prin care protestă, contra zidirei în Dorohoiu a unei noui biserici în paguba bisericei zidită de Stefan cel-Mare, unul din cele mai stralucite monumente ale țărei aflată în acel oraș și care cade în ruină.

D. **G. Mârzescu**, asupra ordinei zilei, arată, că guvernul a adus în desbaterile Senatului proiectul de lege votat de Adunare asupra retragerei ce or 26 milioane de bilete hipotecare, al cărui raport s'a împărțit d'abia ieri pe la casele senatorilor și 'l vede azi cu mirare, că este deja pus la ordinea zilei, fără ca după regulament aparține Senatului a determina ziua discutărei unui proiect asupra caruia a pronunciat urgență. Cere prin urmare să se aplice regulamentul scoțându-se azi de la ordinea zilei acest proiect de lege.

D. **Aurelian**, susține modul de a vedea al d-lui Mârzescu, crezând, că e bine ca Senatul să fie bine lămurit în cestiuni de milioane și cere a se amâna discuția proiectului, pentru care roagă și pe guvern a consimți.

D. **N Fleva**, crede, că cel puțin în cestiuni de milioane nu trebue a se face cestiune de partid, așa că, ar trebui fie-care mandatar să se pătrundă de foloasele pentru țară a unei operațiuni financiare. Pentru că nici în secțiuni nu s'a putut face vr'o discuțiune din causa grabei d'a se numi delegați, nici s'a putut studia prin chipul pripit cu care a fost distribuit proectu, cere amânarea.

D. **Dr. Fumuseanu**, respunzând d-lui Aurelian îi amintește, că pe când era ministru a insistat și obținut voturi de la Senat a unor proiecte de peste 50 milioane în câte-va ore, fără măcar să se tipărească! In casul de față au trecut deja, câte-va zile de când s'a adus la Senat acest proiect asupra căruia s'a admis urgența și prin urmare se poate lua în desbatere.

D. **general Florescu**, regretă că d. Fleva aduce în ședință publică conversația ce a avut cu ușierul Senatului a lecărui spuse le impută biuroului, care nu se va lăsa nici o dată a da asemenea instrucțiuni.

Intru cât privește proiectu în cestiune aminteste, că el e adus de la 15 a le curentei la Senat care a admis urgența, recunoscând dar că trebue resolvat cu un moment mai 'nainte. D'altminteri în secțiuni guvernu a dat deslușiri depline și nu crede, că Senatul ar putea fi împedicat să lucreze, de un număr de Senatori cărora nu le lipsesc nici o dată pretextele. Este de onoarea acestui înalt corp, când o dată a încuviințat urgența să o și realizeze (aplause).

Se cere închiderea discuției.

D. general Florescu cedează scaunul președenției d-lui C. Boerescu, spre a respunde provocărei d-lui Mârzescu.

D. **Mârzescu**, zice că generalul Florescu n'a vorbit ca președinte ci ca leader al majorității, cere a se îndeplini prescripțiunile regulamentului și a se amâna desbaterile.

D. **Aurelian** zice că dacă Senatul nu voiește să acorde încă 24 ore, mai bine se se închidă discuția asupra incidentului.

Se cere a se vota cu bile menținerea azi la ordinea zilei a proiectului, or amânarea.

D. **Th. Rosetti** prim-ministru, asupra punerei votului, zice că guvernul nu s'ar opune la o amânare de 24 ore, dar roagă Senatul se decidă a nu se despărți pentru vacanție e Crăciunului înainte d'a resolva acest proiect de lege.

Senatul încuviințează cu o majoritate de 66 voturi contra 34 menținerea pe azi a proiectului de lege la ordinea zilei.

D. **C. Boerescu** vice-președinte acordă d-lui Gâlcă cuvântul spre a'și desvolta interpelarea asupra gestiunei fundațiunei Codreanu din Bârlad.

D. **Gâlca**, nevăzând pe ministru Cultelor, întreabă pe miniștrii dacă pot răspunde la această interpelare.

D. **Prim-ministru**, declară că afară de ministrul Cultelor, cei-l'alți miniștrii nu puteau lua cunoștință de această afacere.

Prin urmare desvoltarea interpelărei d-lui Gâlcă se amână.

D **Th. Rosetti**, dă citire raportului comitetului delegaților asupra proiectului pentru retragerea celor 26 milioane de bilete hipothecare.

In discuțiune generală.

D. **Willner**, zice că dupe decisiunea luată de Senat d'a se discuta imediat această lege, crede că soluțiunea e prejudecată; totuși d sa își va face datoria combătând'o. Oratorul se silește a demonstra, că nu este exact argumentul dupe care creșterea exorbitantă a agiului asupra aurului a fost cauzată de emisiunea biletelor de bancă pe stocu de argint care este comun tutulor Băncilor și chiar celei a Francei. Prin urmare nu crede că se va aduce un remediu în această privință prin retragerea biletelor de bancă emise pentru stocu celor 27 milioane hypotecare.

Proiectul de lege înfățișat de guvern, ca lege financiară nu e bun, nici din punctul de vedere al operațiunei de tezaur, fiindcă pentru stingerea celor 26 milioane de bilete hipothecare, trebue a se face un împrumut de peste 27 milioane, ale cărui dobânzi și amortismente, vor apăsa mai greu tezaurul public, de cât s rcina ce o are azi către Banca Națională. Și nici cu acest mijloc nu se va putea stârpi agiul, al cărui mobil pare a fi acest proiect de lege.

In resumat, d. Willner, contestă utilitatea legei și va vota contra ei.

D **Al. Orescu** se plânge că raportul a omis menționarea opiniunei minorității din secțiuni ce a fost contra acestui proect de lege, din care cauză se vede nevoit a vorbi în ședința publică. D-sa se pronunță contra acestui proiect de lege, care este un împrumut cu mult mai greu și păgubitor pentru Stat, de cât arangiamentul său cu Banca Națională asupra biletor hipothecare. Apoi e o foarte slabă nădejde pentru stingerea agiului.

D. **N. Cretzulescu** felicită guvernul, că a venit cu acest proiect de lege ce are de scop de a înfrâna agiul, căci este incontestabil, că Banca Națională fiind împinsă a emite un număr disproporționat de monedă hârtie a produs agiul asupra aurului cu toate relele sale de care a avut să sufere țara. Se pronunță dar pentru lege și felicita pe guvern de osteneala ce 'și dă, de a vindeca rêul. (Aplause).

D. **N. Fleva**, răgăduește că după cum a declarat, că nu e bine a se face cestie de partid dintr'o dispoziție financiară, va examina foarte obiectiv proiectul guvernului, pe care nu îl crede, a corespunde scopului ce 'și a propus guvernul. D-sa afirmă, că guvernul subcuvênt de a înfrâna agiul cere țărei prin legea ce înfățișează un sacrificiu de 38 milioane și cu toate astea e foarte îndoios de a putea vindeca rêul produs de agiu.

Oratorul, contestă arătările raportului, că cele 26 milioane hipotecare au contribuit la creșterea agiului, într'u cât pe vremea emisiunei lor și până la înființarea Bancei naționale, nu se negociau cu nici-o diferență asupra aurului. De asemenea nici biletele Bancei n'au contribuit la urcarea agiului, fu cât nu vede utilitatea retragerei biletelor, cu emisiunea unui împrumut.

Dar, agiul va crește și va persista potrivit nevoiei Statului de a trimite aur în Străinătate, care se produce tocmai de mulțimea împrumuturilor.

Apoi, de oare-ce circulația monedei fiduciare nu e nici de cum disproporționată, este evident că criza provocată de agiu nu se poate atribui biletului de bancă ci trebue căutată aiurea: în înmulțirea împrumuturilor. Aci e dar buba! Deci nu vede, cum va vindeca criza proiectul guvernului.

In rezumat d. Fleva, crede că guvernul insistă a i se acorda acest împrumut pentru ca să poată face față anuităților de plătit în străinătate a căror scadență bate la uș. Intru cât dar crede a fi dovedit, că convenția cu Banca asupra hipotecarelor e mai avantagioasă tezaurului, de cât emiterea unui împrumut pentru a lor stingere, nu poate admite proiectu de lege în cestiune și roagă Senatul a nu 'l lua în considerațiune.

Ședința se ridică la 6 ore anunciându-se cea viitoare pe mâine.

CURTEA CU JURATI

Rescoala din com. Corbeanca

Ședința de la 19 Decembre

Ședința se deschide la orele 12 sub președenția d lui Cerkez, președinte, asistat de dd. membri Voreas și Algiu.

Foto'iul ministerului public este ocupat de d. procuror general B. Voinescu.

Apărarea este susținută de dd. Fleva, B. Gânescu, C. Rădulescu, Stănescu și alți.

Se dă citire actului de acusație din care resultă că acusații Const. Vlășceanu, Ghiță Ion, Duță Stoica, Păun Marin, Nae Popa, Ilie Constantin Toșa, Marcu Nicolae, Tanase Marin, I. Vlășceanu, Const. Nicolae, Stoica Grigor, Ene Stoica, Gheorghe Lungu, Dinu Ene Bota, Matei Nicolae și Marin Nedelcu, în ziua de 4 Aprilie 1888 fiind constituiți în ceată au jefuit și distrus producte, mărfuri, efecte, lucruri mobile și imobile ale mai multor locuitori din catunele Corbeanca, Sărindăreanca, Michiana, Ostratu și Tamași.

Aceste fapte au fost sevârșite în prejudițiu d-lor Duță Cârciumaru și G. C. Zamfirescu, arendașu moșiei Oracu; Dem. Neculescu, Miltiade Dumitrescu, Grig. Cireșeanu, N. Christodulo și altora.

Const. Vlășceanu și Ghețu Ion în aceași zi și cu aceiași ocazie au aplicat lovituri cu voință asupra lui Panait Polopulo.

Duță Stoica și G. Lungu au aplicat lovituri cu voință lui G. Nicolae.

Se procede la ascultarea acusaților.

Constantin Vlășceanu. Zice că n'a luat parte la revolta. Intrebat spune că și primarul a luat parte activă.

Duță Stoica. El nu e vinovat singur, căci tot satul s'a sculat.

Ghețu Ion. Zice că nu a fost la revolta.

Nae Popa. A luat și el parte dar cu toată comuna.

El nu s'au dus să sfarme obiectele proprietarului ci s'au dus să'și ia dreptul lor.

Ilie C. Fosa. Declară că a luat 2 banițe de porumb de la Cireșeanu, că a doua zi i le-a luat înapoi.

Tănase Marin. S'a dus cu tot satul la Corbeanca și acolo a căutat pe primar și l'au întrebat ce e de făcut. Declară că primarul ar fi zis: «Mai copii, cum s'a făcut în alte părți să facem și noi, și au plecat cu toții».

I. Vlășceanu. Nu e adevărat, spune d-sa, că a fost cu steagu dupe cum îl acusă. Adaogă asemenea că și primarul a fost cu ei.

Const. Nicolae. A fost cu oamenii dar n'a facut nimic.

Grigore Stoica. Zice că l'a acusat primarul și notarul pentru că 'i-au cerut 10 fr. și că el nu le a dat.

Ene Stoica Zice ca n'a fost nicăer afara din catunu lui.

Dinu Bota. Pretinde că nu e adevărat că a luat porumb de la curte.

Se procede apoi la ascultarea martorilor acusărei.

Florea Marin primar

Martorul spune că acusații împreună cu alți oameni au plecat din catunul Corbeanca și au devastat toate casele proprietarilor și arendașilor în drumul lor. Zice ca a mers și el dupe ei până la d. Christodulor unde a vezut cum au devastat casa dumnealui. Adaoga că acusații pretindeau că au ordin să bată 7 zile ca să li se dea porumb. Nu e adevărat că el îl îndemna ca să se revolte, dar că venind la ei toți cu ciomege și făcându-i propunere ca să se revolte, la început 'i-a consiliat să se astâmpere, dar văzând atitudinea lor ostilă de frică s'a dus cu ei până la d. Christodulo unde a putut fugi. Intrebat cine l'a ales primar zice că satul. Acusații se bucurau de o bună reputație în sat înainte de rescoală

Petre Racovita, notar

Era notar pe timpul rescoalei. Luni dimineață aude pe un copil strigând să se ascundă că vin bătăușii să'l bată.

El atunci s'a ascuns însă a auzit strigând: ural mă înconjurați satu și care nu o merge cu noi să'i puneți foc. S'a dus imediat pe din dos la primărie fuga și a dat drumul vitelor din obor crezând ca asta îl cauza. Apoi a luat'o la fuga către gară. Șeful gărei l'a întrebat de ce e așa roșiu i-a spus cauza și șeful a dat imediat o telegramă în Capitală. Apoi s'a dus la sub-prefectură și a anunțat și acolo. Se întoarse apoi la gară unde tocmai sosise 2 corpuri de soldați. Impreună cu soldații se întoarce în sat unde întâlnește și pe primar cu care face o perchiziție prin diferite case. Adaugă că a auzit că Const. Vlășceanu erea în capul convoiului, iar I. Vlășceanu era cu un steag în mână.

Ioana Gheorghe Dumitru

Zice că un copil a început se strige: nene Gheorghe scoală, nene Gheorghe că vin bătăuși. Atunci ea de frică a eșit din casă, și afară a vezut o grămadă de oameni. Ei când au vezut'o eșind, au început să strige: hai mai întâi la Nicolae și apoi să venim la Dumitru Gheorghe. In adevăr au venit mai târziu și au spart tot, tot din casă. Arată chiar pe unii din acusați carî au venit la ei și au spart. Zice că nu a fost nici primarul nici notarul. Asemerea zice că Vlășceanu era cu un topor și a spart tot, butoae, sticle.

Filip Nicolae

A auzit sgomot și s'a dus până în mijlocul satului se vază ce e, dar pe urmă s'a gândit și nu s'a dus mai naînte, ci s'a întors. Adaugă că acusatul Ghețu a venit atunci și 'l îndemna să meargă și el acolo. Dar nu a vrut să se ducă.

Dumitru Constantin, servitor la d. Christodor

Erau 6 ore dimineață când oameni au venit la curte și au început a sparge tot, au năvălit în pimniță și au dat drumul la vin, au intrat în casă și au furat și bani. S'au dus la magazie și au cărat porumb; rapiță au răspândit'o prin curte. Arata anume pe fie-care din acusați ce parte avea în această mișcare. Adaugă că au venit cu ciomege și au plecat cu tîrnacoape.

Se mai ascultă martori Ghiță Nicolae, Stana Manole, Petrache Badea și Panait Polopulo, carî confirm depozițiile.

La orele 4 1/2 d procuror Voinescu are cuvêntul.

(Din cauza lipsei de spațiu amânăm pentru mâine urmarea procesului).

ULTIME INFORMATIUNI

Cu părere de rău trebue să constatăm o primă greșală la care s'a lăsat să fie tîrîtă camera actuală.

Astă zi s'a votat indigenatul d lui Samitca jidan tipograf dintre cei mai acaparatori din Craiova.

Intre cei care starueau pentru admiterea acestui indigenat erau mai toți deputații Craioveni care în frunte cu d. Tache Ionescu ședeau lângă tribună și controlau votul, și rugau pe deputați a admite în cetățenia română pe acest domn.

Numai acestei împrejurări se datorește ca împământenirea a fost admisă cu 58 voturi contra 57, adică cu un vot de majoritate.

Dintre deputații Craioveni numai pe d Vasile Vlădoianu l'am văzut luptând contra d lui Tache Ionescu în această împrejurare.

Lucru curios! Indigenatul a trecut cu votul marelui patriot și amic al țeranilor și lucrătorilor d nu Nădejde, care a votat pentru acest ec sploatator al lucrătorilor.

Alegătorii să'i aibă în vedere.

✖

Alegerea decanului avocaților care urma să se facă eri, s'a amânat pentru ziua de 29 Decembre, și aceasta, în urma cererei d lui procuror general care lipsea din Capitală.

✖

Azi la Camera proectul pentru prelungirea convențiunei cu Franța a fost votat cu 128 bile albe contra 1 neagră.

Acest vot *contra* a fost dat de d. D. Brătianu, care—precum a declarat în discursul său—va împiedica pe guvern de a face chiar și binele.

✖

D. loc.-colonel de Forey atașatul militar Frances la Viena și București e așteptat Sâmbătă în capitală. D sa vine să se presinte M. S. Regelui.

✖

Azi se începe înaintea juraților din Prahova procesul răsculaților din comuna Gherghița.

✖

Procesul intentat ziarului *Democrația* pentru insulta adusă prin presă, s'a amânat pentru sesiunea viitoare din causa insuficienței timpului.

✖

In fine Eforia Spitalelor s'a convins că toate câte se spune de 3 ani prin presă contra intendentului de la spitalul Filantropiei erau exacte.

D-nu D. Costinescu, a fost destituit eri, în locul căruia a fost numit d. Livezeanu, actual intendent la spitalul Colentina.

✖

D. Mânciulescu prefectul județului Teleorman se află de eri în capitală unde d-sa a venit ca să se înțeleagă cu d. ministru de interne asupra unor cestiuni privitoare la îmbunătățirile ce trebuesc introduse în diferitele ramuri ale administrației județene.

✖

Amicul nostru d. Emanoil N. Lahovari a fost ales eri deputat al colegiului I de Vâlcea cu 203 voturi din 306.

✖

Eri s'a ținut la Galați o întrunire publică în vederea reînființărei porturilor france. La această întrunire au fost invitați să ia parte și dd. C. Resu și Virgiliu Poenaru, deputați, care se aflau în acea zi la Galați, Dupe mai multe discursuri prin care au arătat necesitatea reînființărei acestor porturi france, s'a votat o resoluțiune de a se trimite Camerei o petițiune în care se va arăta darința întregului oraș în vederea ei cestei cestiuni interesante.

Petițiunea despre care vorbim a fost deja iscălită de un număr de 2—3000 cetățeni.

Iscălirea urmează înainte.

✖

D. K. K. Dobrescu deputatul Prahovei, a povestit eri la întrunirea din Ploești, un fapt care de sigur va rămâne în anale ca o colosală probă de naivitate — dacă nu alt ceva, omenească.

D-sa a zis, că M. S. n'are nici bunul simț comun, căci sosind într'o zi la Ploești, a întrebat pe prefectul cine a fost ales la colegiul al III-lea de Prahova, și acesta răspunzând că s'a ales K. K. Dobrescu, M. Sa a dat din cap de două ori.

— Auziți domnilor, a exclamat teribilul K. K., M. S. n'a avut nici bunul simț *să'și ascundă mâhnirea care i-a causat alegerea de la colegiul al treilea de Prahova*, făcută în persoana mea.

Bre ce venerabil!

ULTIMA ORA

AGENTIA HAVAS

Londra, 31 Decembre.—«New York Herald» anunță că o revoltă gravă, uneltită de elementul clerical a avut loc la Mexic. După o luptă sângeroasă, trupe e președintelui au fost victorioase; ele au facut 2000 de prisonieri și au ucis 250 de resculați din care 72 de preoți.

Președintele a ordonat să se împuște 200 de preoți printre care și arhiepiscopul. Se crede că acest ordin va fi executat.

Belgrad, 31 Decembre. — Scupcina— Alegerea pentru președințe a ținut o oră. Au fost 578 votanți. Candidații radicali au întrunit 475 sufragii.

Președintele a citit 3 ukasuri: primul care deschide Scupcina; al doilea, care anunță depunerea Constituției; și al treilea, care numește pe comisarii regali însărcinați să interpreteze Constituția în fața Adunării.

O comisiune de 54 membri însărcinată să delibereze asupra Constituției s'a ales în urmă.

Roma, 31 Decembre. — *Osservatore romano* mai desminte încă o dată că limba rusească se va introduce în bisericele catolice din Rusia.

Viena, 31 Decembre. — Archiducele Ludovic-Victor, fratele Impăratului e rău bolnav.

IN CURÊND VA SOSI IN CAPITALA

MARELE CIRC SIDOLI

CU O TRUPA CU TOTUL NOUA

INSOTITĂ DE

O FRUMOASA MENAGERIE

Prima representatiune va fi la 25 Decembre corent, prima zi de Crăciunu.

(1093)

HOTEL HUGUES

DIN BUCURESTI

Cu cea mai frumoasă posițiune din Capitala situat fiind în fața Teatrului național și care a fost trecut sub o nouă administrațiune, din nou arangiat; a stabilit prețurile ast-fel ca se poată concura cu veri-ce Hotel din Capitală; pentru d-nii *Senatori* și *Deputati*, pensiune zilnice, cu prețuri escepționale.

RESTAURANTUL

prevăzut cu o bucătărie escelentă română și franceză. Prețuri foarte reduse.

Camere de la 3 lei în sus.

(869) *Administratiunea*

STRIDII FRANCEZE

garantate proaspete

Contra unui mandat postal de 8 franci se primeste franco în gara o laditza cu 100 stridii ordinare sau 75 mari sau 50 extra

A se scrie către d nu

A. DUMESTE

la **Arcachon a Bordeaux** (France)

www.dacoromanica.ro

BUCURESTI **V. DORNER** LABIRINT, 82

CONSTRUESTE SI INSTALEAZA

MORI, FABRICI DE SPIRT SI RACHIU

Sistemul cel mai nou şi esperimentat pentru fabricaţiunea de Cognoc, Ţuică, Drojdii etc. dând cea mai mare producţiune de estragere.

Clădirile şi instalaţianile vechi se întrebuinţează cu mult succes.

Construcţiunea şi instalaţiunea se execută în cel mai scurt timp şi cu preţuri avantagioase.

1024

DOCTORUL SALTER

MEDIC ŞI CHIRURG

De la Facultatea de medicina din Viena

Specialist în **bonele Syphilitice** pe care le trateaza într'un mod special şi fara a opri pe bolnav de la ocupaţiunile sale.

Vindecare sigura a blenorragiei, poala alba, ulcere, impotenţa etc.

Consultaţiuni de la 7 1/2—8 1/2 dim. şi de la 1—4 p. m. **Strada Fortuni No. 4**, lânga Spiţeria de la Biserica cu Sfinţi.

Se primesc bolnavi in pensiune.

817

—ANUNCIU—

Pădurile de pe întreaga moşiă Şişeşti de Jos, plasa Ocolului, judeţul Mehedinţi, două ore departare de T. Severin, *ca două mii pogoane, gorun şi fag*, sunt de dat în tăere.

Asemenea sunt de dat în tăere şi *pădurile de pe întreaga moşie Negoeşti-Călugăreasa*, plasa Amaradia, judeţul Gorjiu, două ore departe de staţia de drum de fier Carbuneşti şi o poştă de Târgul-Jiului—*ca una mie trei sute pogoane—mai mult gorun de cât fag*.

Doritorii se pot adresa în Craiova la d-nu *Constantin Bengescu*, strada Libertăţii, No. 10, în toate zilele de la 3—6 ore p. m., pentru a se înţelege asupra preţului şi condiţiunelor cu cari se vând aceste păduri, — şi în Bucureşti la d-nu Colonel **J. LAHOVARY**, la Icoana, str. Lustrului, 5., de la ora 11—1 ziua şi de la 6—9 seara, în toate zilele.

1070 *Craiova, 1888 Octombre.*

DIVERSE

SE CAUTA o pădure de stejar sau tufan de 60 ani în sus, în vechime de la 80 ani în sus, în mărime de 3—600 pogoane spre exploatare pe timp de 5 sau 10 ani.

Aproape de o staţie a Căilor ferate de 12 chilometri este condiţional.

Proprietarii sunt rugaţi a depune oferte de tăiale la Tipografia Thiel et Weiss. 999

MOSII DE VÊNZARE

DE VENZARE MOSIA SIANESTI judeţul Bacau, situata la o ora de vitoarea gara Moineşti. Având puţuri de păcura, păduride brad şi de fag, fânete, locuri de arat pe şesul Trotuşul moara. Casă de locuit, han cârciumă pe şoseaua Barău Moineşti, lângă fabricile de gaz. Doritorii se vor adresa a doua Calinca Crupenski, în Roman pentru or ce lămuriri. 776

CASE DE VÊNZARE

DOUE CASE situate la Strada Frumoasă No. 12 şi 12 bis; având fie-care 4 odăi de stăpân, 4 de servitori, curte mare şi grădină spaţioasa cu pomi roditori.

Se vinde în total sau în parte.

A se adresa la d-na proprietară care locueşte la No. 12 Str. Frumoasă în casele din fundul curţei 776

CASE DE INCHIRIAT

DE INCHIRIAT casa din Strada Polonă No. 114, compusă din 3 camere pentru Stăpân 3 camere pentru slugi o cuhnie, o spălătorie, 2 pivniţe, grajd de 6 cal, şopron pentru trăsuri. 923

DE INCHIRIAT Strada Berzii No. 122, Apartamentul de jos cu 8 camere, bucatarie, pivniţa, grajd şi şopron. 965

MOSII DE ARENDAT

DE ARENDAT Moşi- Baleşti şi Mibarenii de lângă Târgul Jiu, la o oră de vitoarea gara Moineşti. Având puţuri de păcura, păduride brad şi de fag, fânete, locuri de arat pe şesul Trotuşul moara. Casă de locuit, han cârciumă pe şoseaua Barău Moineşti, lângă fabricile de gaz. Doritorii se vor adresa a doua Calinca Crupenski, în Roman pentru or ce lămuriri. 776

Nici o perdere! Nici o perdere!

CÂŞTIG SIGUR

PERDERE IMPOSIBILA.

Şansa considerabila de câştig.

Sub titlul caracteristic **„Câştig sigur“** am întrunit următórele cinci obligaţiuni, cari oferă cumpărătorilor avantagii escepţionale şi în adevăr unice.

1). Cu aceste obligaţiuni, având de **21** ori pe an şansa de a câştiga o adevărată avere, cumpărătorul are siguranţa absolută de a primi într'o zi, cel puţin 386.50 franci în aur, deci un câştig sigur de **181.50** franci, căci după cum se va vedea mai jos, aceste cinci obligaţiuni costă împreună numai 205 franci în numărar; afară de acésta oferim şi alte uşurinţi de plată indicate mai departe.

2). Aceste obligaţiuni cari nu trebue să se confunde cu biletele simple de loterie, nu 'şi perd nici o dată valórea; prin urmare pot fi vêndute, se pot lua bani cu împrumut pentru ele cu cea mai mare uşurinţă şi de la or care bancher. Incetaţi a cumpăra simplele bilete ale lotăriilor germane cu cari este cu neputinţă a câştiga o sumă mai mare şi cu cari se riscă cu mai multă siguranţă a perde cu totul banii sei.

3). La **1/13 Ianuarie** al fie-căruĭ an, cumpărătorul va primi 3 franci interese pentru cuponul obligaţiunei 3% împr. sêrbesc 1881.

NUMELE OBLIGAŢIILOR	Numărul tragerilor pe an.	DATA TRAGERILOR	CÂŞTIGURI principale.	CÂŞTIGURI signre.
Oblig. Căile ferate otomane 1870	şase	1 Febr. 1 Apr. 1 Iun. 1 Aug. 1 Oct. 1 Dec.	Fr. 600.000†)	Fr. 232
Oblig. Statului Serbesc (monop. tutun.)	trei	2 Ian., 1 Mai, 1 Sept.	Fr. 300.000	Fr. 12.50*)
Obligaţiune 3% impr. serbesc 1881	cinci	14 Ian. 14 Mart. 14 Iun. 14 Aug. 14 Nov.	Fr. 100.000	Fr. 100
Obligaţiune Dombau-Basilica 1886	trei	1 Iun. 1 Dec. 1 Mart.	Fr. 100.000	Fr. 12*)
Obligaţiune Crucea roşie ital. 1885	patru	1 Febr. 1 Mai 1 Aug. 1 Nov.	Fr. 100.000	Fr. 30*)
	21		Fr. 1,200.000	Fr. 386.50

*). Obligaţiunile eşite cu cel mai mic câştig continuă a participa la tragerea câştigurilor.
†). Guvernul otoman plăteşte 58% din valórea nominală a câştigurilor **losurilor turcesti**.

Vindem acest grup de **cinci** obligaţiuni pe cari le numim **„Câştig sigur“** cu suma de **205** franci **în aur** saŭ

220 franci în aur plătibili **100** franci îndată şi 120 după un an, saŭ
240 franci în aur plătibili în 4 rate trimestriale de câte 60 franci, saŭ
260 franci în aur plătibili în 13 rate lunare de câte 20 franci.

Indată după trimiterea celor 100 saŭ 60 saŭ 20 de franci în aur, sub scriitorul va primi numerile obligaţiilor sale, cu cari participă singur la tóte tragerile şi la totalitatea câştigurilor
Câştigurile se vor plăti la domiciliul câştigătorului cu cea mai mare discreţiune.

TRAGERILE NU SE POT AMANA SUB NICI UN PRETEST

Obligaţiunile originale vor fi trimise cu întórcerea poştei şi sub plic recomandat

Cererile, însoţite de suma respectivă, în bilete de bancă din tóte ţările, mandate poştale saŭ cec la vedere pe o piaţă a Europei să se adreseze la

MONITEUR DE LA CHANCE UNIVERSELLE LA VIENA

Tóte cererile trebue să se adreseze **direct** la adresa indicată mai sus. Garantăm **originalitatea** numai a acelor obligaţiuni, cari vor fi prevăzute cu sigiliul caseĭ nóstre. Diarul nostru publică în limba franceză, greacă şi română listele **oficiale** de tragere a **tutulor** losurilor fără escepţiune. **Abonamentul anual costă 6 franci.**

Primim drept plată orĭ ce cupon cu scadenţa în cursul anului curent. Cumpărăm şi vindem orĭ-ce obligaţiune saŭ los după cursul ţilei. Respundem la orĭ-ce scrisóre saŭ cerere de informaţiuni, care va fi însoţită de o marcă de 25 bani pentru francarea respunsului.

Se póte scrie in limba franceză, germană, engleza, italiana, greca şi română.

CASA DE SCHIMB 613

I. M. FERMO

Strada Lipscani, No. 28

Cumpera si vinde efecte publice si face or-ce schimb de monezi

Cursul Bucuresti

19 Decembre 1888

	Cump.	Vend.
5 0/0 Renta amortisabila	95	95 1/2
5 0/0 Renta perpetua	94 1/2	95 1/2
5 0/0 Oblig. de Stat	97 1/4	98
5 0/0 Oblig. de st. drum de fer		
7 0/0 Scris. func. rurale	107 1/2	107 3/4
7 0/0 Scris. func. rurale	97 1/8	97 3/8
7 0/0 Scris. func. urbane	107	107 1/4
6 0/0 Scris func urbane	102 1/2	103 1/2
5 0/0 Scris. func. urbane	95	95 1/2
Urbane 5 0/0 lasi	82 3/4	83 1/2
5 0/0 Imprumutul comunal	86 1/2	87
Oblig. Casei pens. (lei 10 dob.)	235	240
Imprumutul cu premie	55	60
Actiuni bancei nation.	1020	1030
Actiuni «Dacia-Romania»	245	255
» Nationala	220	230
» Constructiuni	85	90
Argint contra aur	3 1/2	4
Florini austriaci	209	210
Tendinţa susţinută		

CARBUNI (LIGNIT)

din Sotînga

1000 KILOGRAME ADUSE LA DOMICILIU 25 LEI

CALITATE SUPERIOARA

LEMNE DE FOC, CER SI FAG

1000 KILOGRAME LEI 26, 500 K.L GRAME LEI 13,50

ADUSE LA DOMICILIU, TAIATE SI SPARTE

Se vinde la **E. Lessel**, *Calea Plevnei No. 195.*

934

DE VÊNZARE

1 BASCULA *(cântar centimal)*

la E. Lessel Calea Plevnei 192

1055

SE POATE CASCIGA INTR'O ZI

300,000 FRANCI

cumpărând bilete d'ale

MAREI LOTERII OTTOMANE

TRAGEREA

La 1 Februarie st. n. 1889

TABLOUL CASTIGURILOR:

1 lot de . . .	300,000 fr. .	**300,000 fr.**
1 lot de. . . .	25,000 fr. .	**25,000 fr.**
1 lot de. . . .	10,000 fr. .	**10,000 fr.**
1 lot de. . . .	10,000 fr. .	**10,000 fr.**
1 lot de. . . .	2,000 fr. .	**2,000 fr.**
1 lot de. . . .	2,000 fr. .	**20,00 fr.**
1 lot de. . . .	2,000 fr. .	**2,000 fr.**
1 lot de. . . .	2,000 fr. .	**2,000 fr.**
1 loi de. . . .	2,000 fr. .	**2,000 fr.**
1 lot de. . . .	2,000 fr. .	**2,000 fr.**
1 lot de. . . .	1,250 fr. .	**1,250 fr.**
1 lot de. . . .	1,250 fr. .	**1,250 fr.**
1 lot de. . . .	1,250 fr. .	**1,250 fr.**
1 lot de. . . .	1,250 fr. .	**1,250 fr.**
1 lot de. . . .	1,250 fr. .	**1,250 fr.**
1 lot de. . . .	1,250 fr. .	**1,250 fr.**
1 lot de. . . .	1,250 fr. .	**1,250 fr.**
1 lot de. . . .	1,250 fr. .	**1,250 fr.**
1 lot de. . . .	1,250 fr. .	**1,250 fr.**
1 lot de. . . .	1,250 fr. .	**1,250 fr.**
1 lot de. . . .	1,250 fr. .	**1,250 fr.**
1 lot de. . . .	1,250 fr. .	**1,250 fr.**
1 lot de. . . .	1,250 fr. .	**1,250 fr.**
1 lot de. . . .	1,250 fr. .	**1,250 fr.**
28 loturi de . .	1,000 fr. .	**28,000 fr.**
500 loturi de . .	400 fr. .	**200,000 fr.**

Rambursarea loturilor este garantata de

GUVERNUL IMPERIAL OTOMAN

PRETUL BILETELOR:

1 bilet . . .	**Frci. 5**
7 bilete . . .	**Frci. 34**
25 bilete . . .	**Frci. 118**
100 bilete . . .	**Frci. 465**

Formalităţile cerute de lege au fost îndeplinite.

Tragerea va avea loc la Constantinopole, la Palatul Imperial al Modelor.

Indata dupe primirea banilor, biletele se vor adresa imediat cumparatorilor.

Bilete de banca şi orĭ ce timbre fără escepţiune, sunt primite în plata fara orĭ ce dificultate, cu cursul în aur.

Orĭ ce câştigator va fi înştiinţat prin telegrama chiar în ziua tragerei.

Pentru a primi biletul saŭ biletele, trebue să se ecspedieze banĭ prin manda postal, cheque saŭ ecr soare recomandata la Directorul

—Comptoir commercial—

557, GRANDE RUE DE TÉKÉ, 557

CONSTANTINOPOLE 1060

MAGASIN DE LINGERIE

LA ORASUL VIENA

Cal. Victoriei *Pal. Dac.-Rom.* **A LA VILLE DE VIENNE** *vis-à-vis de* **Lib. Socec**

Recomandam onorabilei noastre clientele **pentru ieftinatate si soliditate** urmatoarele noutaţi:

Rufarie pentru Doamne si Domni.
Fete de masa, servete si prosoape de pânza.
Olanda veritab. de Belgia si Rumburg.
Madapolam frantzuzesc de toate calitatile si latimile.
Batiste de olanda si de lino albe si colorate.
Ciorapi de Dame si Domnide Fil d'Ecosse, de bumbac, de lâna si de matase.

Flanele, cămăşi şi ismene de lână după **sistemul profesor. Dr. G. Jæger.**
Gulere si manşete de olanda ultimu fason.
Mare asortiment de cravate ultimu fason.
Corsete frantzuzesti cu balene veritabile.
Trusouri complecte pentru nunti.
Trusouri pentru pensionate, otelu.i si restauranturi.

Avem onoare a informa pe clientela noastră că a sparut **Catalogu nostru ilustrat si va fi trimis ori-cui va face cerere.**

LA ORASUL VIENA

Calea Victoriei, Palatul «Dacia-Romania» vis-à-vis de Socec

CASA DE SCHIMB 805

MOSCU NACHMIAS

No. 8, în palatul Principele Dimitrie Ghika Str. Lipscani, în facia noei cladir Bancei Nationale (Dacia-Romănia)

Bucuresti

Cursul pe ziua de 19 Decembre 1888

	Comp.	Vinde
5 % Renta amortisabila	94 1/4	95
5 % „ româna perpetua	94 1/2	95
6 % Obligatiuni de stat [Conv.rur.]	96 1/4	96 3/4
6 % „ C. F. R.		
5 % „ Municipale	84 1/4	85 1/2
10 fr. „ Casei pens. [300 L.]	225	230
7 % Scrisuri funciare rurale	107	107 1/4
5 % „ „ „	96 1/4	97 1/4
7 % „ „ urbane	106 1/2	107
6 % „ „ „	102	103
5 % „ „ „	94 1/4	95
5 % „ „ „ lasi	82	82 1/2
3 % Obl. Serbesti cu prime	76	78
Im. cu prime Buc. (20 lei)	53	60
Losuri crucea rosie italiane	29	31
„ Otomane cu prime	45	53
Losuri Basilica Dombau	17	21
Act. Dacia-Romănia		
„ Soc. Nationala		
„ Soc. de Constructiuni		
Aur contra argint sau bilete	3 1/4	4
Florini Wal. Austriac	208	210
Marci germane	124	126
Bancnote franceze	100	100 1/2
„ italiane	99	100
„ Ruble hârtie	255	260

NB. Cursul este socotit în aur

COMPANIA GENERALA DE CONDUCTE DE APA

(SOCIETATE ANONIMA) LA LIÉGE (BELGIA)

No. 3.—BIUROUL LA BUCURESTI, STRADA ESCULAP—No. 3.

STUDII, CONSTRUCTIE SI INSTALARE DE DISTRIBUIRE DE APA SI DE GAZ

PRODUCERE ANUALA DE TUBURI TURNATE VERTICAL 20,000,000 kil.

FORJE, TURNATORII, ATELIERE DE CONSTRUCTIE

MOTORI HYDRAULICI, STĂVILARE, ROBINETE, FANTĂNI,

— GURI DE FOC —

CONSTRUCTIE DE UZINE DE GAZ

SPĂRGĂTOR DE COKE, POMPE CU GUDRON

Incalzire cu aburi, **TUBURI** cu elete si obicinuite

Medalie de argint: *Paris 1878*, Medalie de aur: *Amsterdam 1883, Anvers 1885.*
Medalie de aur: *Craiova 1887.*

940

Tipografia Ziarului „Epoca“ Tiparit cu cerneala Ch. Lorilleux-Cie Paris Girant responsabil V. P. Gheorghiu

www.dacoromanica.ro